29.11.2018

Lausunto eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Foodora Finland Oy/ toimitusjohtaja Shilei Zhang

Aihe: Valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 2. osa Ratkaisuja työn murroksessa

Foodora Finland Oy kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston tulevaisuusselonteon 2. osasta Ratkaisuja työn murroksessa.

Alustatalous luo työtä ja talouskasvua sekä lisää palveluiden käyttöä

Foodoran kaltaiset alustatalouden palvelut lisäävät työllisyyttä. Kyse ei ole pelkästään itse alustayritykseen kytkeytyvistä työsuhteista, vaan esimerkiksi ruoan kotiinkuljetuksen yleistyminen saa yhä useammat ihmiset valitsemaan ravintoruoan kotona kokkaamisen sijaan. Tämä luo työtä ravintola-alalle.

On laajemminkin yhteiskunnallisesti tarkasteltuna positiivista, että palveluiden kulutus kasvaa. Ravintolaruoan tilaaminen kotiin tai työpaikalle on esimerkki tästä. On sekä kansantalouden, että ihmisten hyvinvoinnin kannalta hyvä, että ihmiset käyttävät palveluita, jolloin heiltä vapautuu aikaa esimerkiksi perheen kanssa oloon, mikä lisää hyvinvointia. Lisäksi kulutustottumusten muuttuminen tavaroiden ostamisesta palveluiden kuluttamiseen on ilmaston kannalta tärkeää. On huomattavasti ympäristöystävällisempää, että ihminen käyttää rahaa kotikaupungin ravintolan valmistamaan ateriaan, kuin ostaa toisella puolella maailmaa valmistettuja tavaroita.

Lainsäädännön tulisi nykyistä paremmin huomioida moninaistuvat työn tekemisen ja työsuhteiden muodot

Kuten selonteon johtopäätöksissä todetaan, työn tekemisen ja työsuhteiden muodot ovat muutoksessa ja työelämän joustavuus kasvussa. Freelancer-työ ja keikkaluontoinen työ lisääntyvät, eivätkä perinteiset ”kahdeksasta neljään”-työsuhteet ole enää ainoa työnteon malli. Tämä on lähtökohtaisesti positiivinen kehityssuunta: on hyvä, että ihmisillä on mahdollisimman suuri valta valita työaikansa. Esimerkiksi opiskelijalle tai perheelliselle normaaleihin toimistoaikoihin tai kahdeksan tunnin jaksoissa tapahtuva työ ei usein ole sopivin vaihtoehto.

Foodora on yksi esimerkki joustavuudesta. Foodoran lähetit ovat Foodoraan freelancer-suhteessa. Tämä tarkoittaa sitä, että läheteillä on mahdollisuus esimerkiksi valita omat työaikansa. Freelancer-suhde mahdollistaa myös työskentelyn useammalle työnantajalle yhtä aikaa lähetinkumppanin näin halutessa. Esimerkiksi osa Foodoran lähettikumppaneista työskentelee samaan aikaan sekä meidän että kilpailijamme palveluksessa, joka on sujuvasti mahdollista freelancer-mallin kautta.

Joustavuus on lähettikumppaneillemme tärkeää, sillä lähetin työtä tehdään useimmiten osa-aikaisesti opiskelun, muiden työsuhteiden tai yritystoiminnan ohella. Erityisesti nuoremmalle sukupolvelle joustavuus on yhä tärkeämpi kriteeri työssä. Joustavuus on tärkeää myös työllistäville yrityksille. Foodoran kaltaisissa yrityksissä työvoiman tarve ei ole tasainen, vaan painottuu tiettyihin aikoihin: ihmiset tilaavat ruokaa pääasiallisesti lounasaikaan, iltaisin ja viikonloppuisin ja jopa säällä on suuri vaikutus kysyntään. Siksi joustavuutta tarvitaan myös liiketoiminnan kannattavuuden näkökulmasta.

Alustatalouteen kytkeytyviin palveluihin tulee syntymään merkittävä määrä uusia työpaikkoja. Olisi tärkeää, että lainsäädäntö tunnistaisi työsuhteiden moninaisuuden nykyistä paremmin. On hyvä alku, että asia nostetaan esille työn tulevaisuuteen liittyvässä tulevaisuusselonteossa.

Yhä useampi ihminen hankkii toimeentulonsa freelancerina. Kasvava itsensä työllistäjien joukko olisi tärkeää tunnistaa lainsäädännössä, mutta työelämään liittyvää lainsäädäntöä tehdään yhä perinteisissä

työsuhteissa olevien palkansaajien näkökulmasta. Koska tämä joukko pienenee tulevaisuudessa, lainsäätäjien on tärkeää laajentaa näkökulmaansa ja miettiä, miten itsensä työllistämisestä tehdään byrokratian näkökulmasta mahdollisimman yksinkertaista. Myös itsensä työllistäjien joukon eläketurvaan sekä esimerkiksi tapaturmavakuutuksiin tulisi kiinnittää lainsäädännössä huomiota. On tärkeää, että itsensä työllistämiseen liittyvää epävarmuutta vähennetään ja itsensä työllistäjät olisivat mahdollisimman tasa-arvoisessa asemassa palkansaajiin nähden.

Suomessa tarvitaan lisää työperäistä maahanmuuttoa, mutta samalla tarvitaan työnantajien asennemuutosta

Tuoreita väestöennusteita katsoessa on selvää, että Suomi tarvitsee tulevaisuudessa työperäistä maahanmuuttoa. Työvoiman tarve on suuri erityisesti palvelualoilla.

Foodora on esimerkki yrityksestä, joka työllistää erityisesti maahanmuuttajataustaisia ihmisiä. Esimerkiksi lähetin tehtävässä suomen kielen osaaminen ei ole välttämätöntä, joten työssä voi pärjätä hyvin myös pelkällä englannin kielellä.

Suomessa on kuitenkin edelleen tyypillistä, että todella moneen tehtävään vaaditaan erinomaista suomen kielen taitoa. Usein kuitenkin asenne on täydellistä kielitaitoa tärkeämpää. Jotta Suomeen saadaan lisää osaavaa ja ahkeraa työvoimaa, täytyy työnantajien olla valmiita tarkastelemaan kielitaitovaatimuksiaan uudelleen.

Lisätietoja:
Shilei Zhang
Toimitusjohtaja, Foodora Finland Oy
+358 41 513 1085
shilei.zhang@deliveryhero.com